

5. SINIF

PARAGRAF

Soru Bankası

MOZAİK MOBİL UYGULAMA
İÇİN KAREKODU OKUTUNUZ.

VIDEO ÇÖZÜM İÇİN
KAREKODU OKUTUNUZ.

BİLHAN UĞURLU

HARUN GÜNDOĞDU

PINAR KISACIK

AHMET KOÇ

AYŞEGÜL ÖZTÜRK

ADNAN ŞAHİN

KADİR UZUN

EMRAH TURGUT

İBRAHİM ÇELİK

ALİ ATASEVER

BURAK KESKİN

FATMA CANCEL SUNGUR

ABDULKADİR UÇKAN

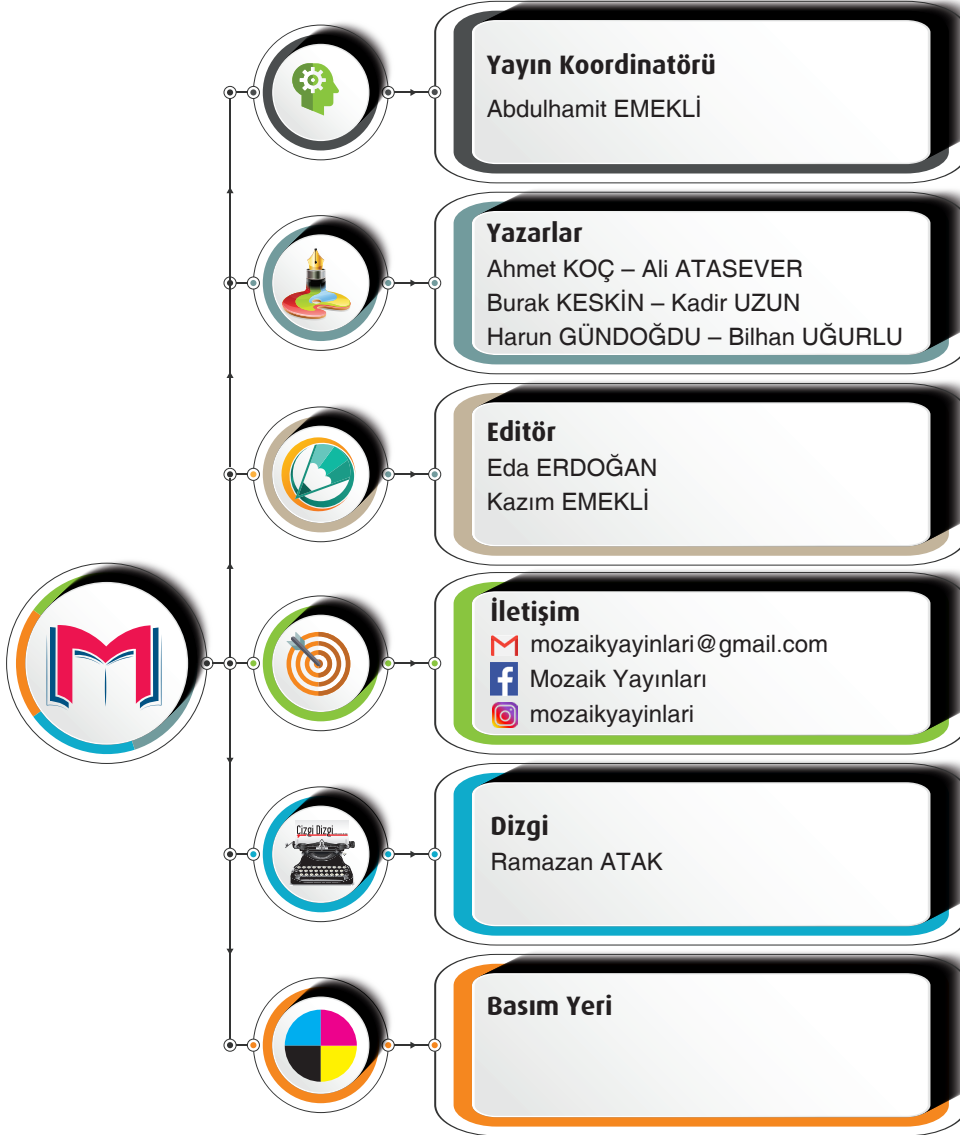
Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun bu kitabın tamamının ya da bir kısmının kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlaması ve depolanması yasaktır.

MT2022

ISBN: 978-625-7870-38-2

MOZAİK YAYINLARI

Ostim Mahallesi, Enerji Caddesi, 1207. Sokak 3/ C-D Ostim / Yenimahalle / ANKARA

İletişim: (0850) 302 20 90 - (0549) 814 44 13

SUNU

Sevgili Öğrenciler,

Eğitim modelinin güncellendiği; biyolojik, dijital ve fiziksel çağa doğru ilerlediğimiz bu süreçte sınavların amaç değil araç olarak yapılandırılması söz konusudur. Bu kapsamda “Liselere Geçiş Sistemi Sınavı” ve diğer sınavlarda sizden sadece soru çözmeniz değil; bilgilerinizi günlük hayatla ilişkilendirmeniz, problem çözme, sorgulama, analiz etme gibi üst düzey bilişsel becerileri kullanmanız istenmektedir. Elinizdeki kitap; üst düzey bilişsel becerilerinizi geliştiren, yoruma dayalı, günlük hayatla ilişkilendirilen, nitelikli sorulardan oluşmaktadır. Bu doğrultuda kitabımızı tamamen kazanımlara uygun olarak hazırladık.

Mozaik Yayınları Paragraf Soru Bankası iki bölümden oluşmaktadır. 1. Bölümde “paragraf”, 2. bölümde “görsel okuma, sözel mantık, akıl yürütme” soruları bulunmaktadır. Paragraf bilginizi ölçmenize ve geliştirmenize yardımcı olmak için 1. bölümde on dört alt bölüme yer verdik. Paragraf bölümündeki bu on dört alt konu başlığıyla ilgili “Soru Analizi” ve “Kavrama Testi” bölümleri oluşturduk. Paragraf sorularında karşınıza çıkma ihtimali bulunan sözcüklerden de “Kavram Sözlüğü” bölümü oluşturduk. 2. bölümde yine “Soru Analizi” ve “Kavrama Testi” bölümleriyle “görsel okuma, sözel mantık, akıl yürütme” sorularını çözme becerinize katkı sağlamayı hedefledik. Bölümlerin arkasında yer alan “10’da On” diye adlandırdığımız deneme testleri ile konuları kavrayacak, “Final Testleri” ile kitabımızdan öğrendiklerinizi pekiştireceksiniz. Hepinize bu zorlu süreçte kolaylıklar ve başarılar diliyoruz çocuklar.

TEŞEKKÜR

Bu eserimizi hazırlarken emek harcayan Mozaik Yayınları çalışanlarına,

Kitabımıza görüşleriyle katkı sağlayan Abdulkadir UÇKAN, Adnan ŞAHİN, İbrahim ÇELİK, Emrah TURGUT’a

Gücümüz, ilham kaynağımız Facebook Büyük Türkçe Ailesi grubunun değerli üyelerine ayrı ayrı teşekkür ederiz.

DİLEĞİMİZ

Kitabımızın öğretmenlerimizin değerli emeklerine bir destek, öğrencilerimizin değerli çalışmalarına bir kaynak olması umuduyla...

Saygı ve sevgiler sunuyoruz.

Mozaik Türkçe Ekibi

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

Konu	7
Kavrama Testi	8
Ana Düşünce	11
Kavrama Testi	12
Yardımcı Düşünce	15
Kavrama Testi	16
Başlık ve Anahtar Sözcük	19
Kavrama Testi	20
Metinde Soru Cevap – Metin Tamamlama	23
Kavrama Testi	24
Metin Oluşturma – Metin Bölme	27
Kavrama Testi	28
Paragrafta Akışı Bozan Cümle	31
Kavrama Testi	32
Dil ve Anlatım	35
Kavrama Testi	36
Metinde Karakter	39
Kavrama Testi	40
Metin Karşılaştırma	43
Kavrama Testi	44
Hikâye Unsurları	47
Kavrama Testi	48

Şiirde Duygu	51
Kavrama Testi	52
Beceri Temelli Sorular	57
Kavrama Testi	58
10'da On Testleri	61

2. BÖLÜM

Görsel Düşünme	95
Kavrama Testi	96
Görsel Okuma	99
Kavrama Testi	100
Grafik ve Tablo Okuma	103
Kavrama Testi	104
Görsel Yorumlama	107
Kavrama Testi	108
Akil Yürütme	111
Kavrama Testi	112
Sözel Mantık	115
Kavrama Testi	116
10'da On Testleri	119
Final Testleri	186
Cevap Anahtarları	207

1. BÖLÜM

Paragraf

1. BÖLÜM 14 AŞAMADA TAMAMLANIYOR.

1. Aşama

Konu

2. Aşama

Ana Düşünce

3. Aşama

Yardımcı
Düşünce

6. Aşama

Metin
Oluşturma -
Metin Bölme

5. Aşama

Metinde
Soru Cevap
Metin
Tamamlama

4. Aşama

Başlık ve
Anahtar
Sözcük

7. Aşama

Paragrafta
Akışı
Bozan Cümle

8. Aşama

Dil ve Anlatım

9. Aşama

Metinde
Karakter

12. Aşama

Şiirde
Duygu

11. Aşama

Hikâye
Unsurları

10. Aşama

Metin
Karşılaştırma

13. Aşama

Beceri Temelli
Sorular

14. Aşama

10'da 0N
Testleri

ABC

SORU ANALİZİ

Konu

Paragraf Taktikleri

- Yazıyı meydana getiren tüm unsurlar konunun çevresinde döner.
- Paragrafta anlatılan durumun ne olduğunu bulursak konuyu bulmuş oluruz.
- Yazarların metnin bütününde tekrar tekrar dile getirdikleri sözcükler, paragrafın konusunu oluşturur.

"Bu metinde ne anlatılıyor?" sorusunun cevabını aramalısınız.

Anahtar sözcüklere dikkat etmelisiniz.

Kahvaltının büyüme dönemindeki çocuklarda günlük enerji ve besin gereksinimine katkısının yanında okul başarısı üzerine de etkisi bulunmaktadır. Yeni bir güne sabah kahvaltı yaparak başlamak, güne istekli başlamada ve günü verimli bir şekilde sürdürmede büyük rol oynamaktadır. Kahvaltı yapmayan çocukların derste konsantrasyonları azalmakta, verilen bilgileri sonradan hatırlama performansları düşmektedir. Kahvaltı, beyne enerji sağlamak ve öğrenmeyi olumlu yönde etkilemektedir.

Bu metinde aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

Metindeki bilgilerle şıklardaki bilgileri karşılaştır.

- A) Beslenme alışkanlıklarının zekâya olan etkisinden
- B) Okul başarısında kahvaltının öneminden
- C) Kahvaltıda hangi besinlerin tüketilmesi gerektiğinden
- D) Kahvaltı yapmamanın hangi hastalıklara sebep olacağından

Paragrafta yazarın ele aldığı, üstüne söz söylediği olay, düşünce ya da duruma konu denir.

Kavram Sözlüğü

Alternatif: Seçenek:
"İş başvurularında değişik alternatifler sunuluyor."

Vasıtasıyla: Aracılığıyla:
"Bu toplantıya Hasan Bey vasıtasıyla kabul edildim."

Popüler: Halkın zevkine uygun, halk tarafından tutulan:
"Türkiye'nin en popüler kadın sanatçılarından biri Sezen Aksu'dur."

Karşınıza Çıkabilecek Soru Kökleri

- Bu metnin konusu aşağıdakilerin hangisidir?
- Bu parçada aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?
- Bu metinde yazar, neyden söz etmektedir?
- Bu parçada, eserin hangi özelliğinden bahsedilmektedir?
- Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin üzerinde durulmaktadır?

1. Dünyada her yıl yüz binlerce ton zararlı atık doğaya bilinçsizce salınmaktadır. Denizlere, toprağa, havaya karışan bu zararlı atıklar dünyamızı ve geleceğimizi tehdit etmektedir. Gayriresmî bilgilere göre kontrol altında olmayan salınımlar, kontrol altında olanların on bin katıdır. İşte bu, insanoğlunun sonunu kendi elleriyle hazırladığının acı bir kanıtıdır. Sırf para harcamamak adına alınmayan önlemler, torunlarımıza yaşanabilir bir dünya bırakma ümidimizi yerle bir etmektedir.

Bu metinde aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Zararlı atıkların bilinçsiz salınımının sonuçlarından
- B) Atıkların nasıl geri dönüştürülebileceğinden
- C) Geri dönüşümün çocuklara öğretilmesinden
- D) Ülkelere atık salınımında düşen görevlerden

2. Aşılar çoğunlukla iğne yoluyla insanlara verilse de ağız ya da burundan sprey şeklinde uygulanan aşilar da bulunuyor. Buna alternatif olarak bitkilerle geliştirilen yeni bir aşı türü var: Yenilebilir aşı. Hastalığa neden olan patojenin vücutta bağışıklık yanıtı oluşmasını sağlayan kısmının üretiminden sorumlu olan gen, bitkilere aktarılır. Bu yolla bitkilerde bağışıklık üretimi gerçekleştirilmiş olur. Yenilebilir aşilar, bitki vasıtasıyla tüketildikten sonra bağışıklık sistemini harekete geçirir.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geliştirilen yeni aşı çeşidi
- B) Bitkilerin insan sağlığına faydaları
- C) Aşiların neyden yapıldıkları
- D) Hastalığın vücutta ilerleyişi

3. Dünya bizim için oldukça küçük bir yer hâline geliyor. Küresel ısınma sonucunda maddi kaynaklarımız alarm veren bir hızla tükeniyor, gezegenimize iklim değişikliği gibi feci bir hediye sunmuş durumdayız. Yükselen sıcaklıklar, kutuplardaki buz tabakasının azalması, ormanların yok olması, aşırı nüfus yoğunluğu, hastalıklar, savaşlar, kıtlık, su kaynaklarımızın yetersizliği ve hayvan türlerinin büyük bir kısmının yok olması... Tüm bunlar çözülebilir problemler olmasına rağmen henüz bir çözüm oluşturulmuş değil.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Küresel ısınmanın nedenleri
- B) Orman yangınlarının sonuçları
- C) Dünyanın yaşadığı sorunlar
- D) Dünya nüfusunun hızlı artışı

ABC

4. İnternet ve teknolojideki değişimler, televizyondaki ulusal kanallara alternatif olacak hatta onların yerine geçecek şekilde yeni ürünler ortaya çıkardı. Artık istediğimiz zaman, istediğimiz yerde, istediğimiz bir film ya da diziyi izleyebiliyoruz. Yani televizyonda her hafta yeni bölüm beklemek artık tarihe karışmak üzere. Özellikle salgın döneminde evde geçen süreyi hesaba katarsak bu tür uygulamaların hayli popüler olduğunu söylemeden geçmemek gerek. Artık internetten bu uygulamaları kullanarak istediğimiz video içeriğine erişebilmemiz mümkün oluyor. Yeni internet kanalları kuruluyor ve bunlar kısa sürede büyük izleyici kitlelerine ulaşıyor.

Bu metinde aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Televizyonun eski önemini yitirmeye başladığından
- B) İnternetin tüm evlerde kullanılmaya başladığından
- C) Yeni uygulamaları edinmenin maliyetli olduğundan
- D) Salgının teknolojik gelişmeleri hızlandırdığından

5. Arkeologlar tarafından Kuzey Amerika'da yürütülen yeni bilimsel araştırmalar, bilinen en eski insan ayak izlerinin kalıntılarını ortaya çıkardı. ABD'nin New Mexico eyaletinde bulunan White Sands Millî Parkı'nda yapılan araştırmalar, bölgede faaliyet yürüten bilim insanlarının düşüncesine göre Kuzey Amerika'da insana ait en eski ayak izlerinin keşfine yol açtı. Keşfedilen ayak izlerinin 21 bin ila 23 bin yıllık olduğu tahmin ediliyor. ABD Jeolojik Araştırmalar Kurumundan bilim insanları, fosillerin yaşını hesaplamak için toprağa gömülü tohumları analiz ederken izler tekrar millî parktaki toprak katmanlarına gömüldü. Ayrıca araştırmacılar bulunan bir düzine ayak izinin çoğunun çocuk ve genç olmak üzere çeşitli yaş gruplarından insanlara ait olduğunu belirledi.

Bu metinde aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?

- A) Arkeologların Amerika'da karşılaştığı zorluklardan
- B) Millî parklarda keşfedilmeyi bekleyen kalıntılardan
- C) Kuzey Amerika'daki en eski insan ayak izlerinden
- D) Arkeolojik kazıların nasıl yapılması gerektiğinden

6. Türk bilim insanları Özlem Türeci ve Uğur Şahin, covid-19 aşısının ardından cilt ve kalın bağırsak kanseri tedavisinde de önemli bir gelişmeye imza attı. Söz konusu gelişme "Journal Science Translational Medicine" bilim dergisinin son sayısında yayımlandı. Buna göre hücreler arasında genetik talimatları taşıyan molekül olan mRNA kokteylinin fareler üzerinde denenmesi sonucu kalın bağırsak ve cilt kanserinin tedavisinde önemli gelişmeler kaydedildi, mRNA böylece covid-19'un yanı sıra yeni bir gelişmeye de ilham oldu. Araştırmayı yapan bilim insanları, hücrelerin kanserle savaşan dört molekül üretmesini sağladı. Bunun sonucunda farelerde kalın bağırsak ve cilt kanseri tümörlerinin bastırıldığı görüldü.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türk bilim insanlarının tıp alanında zirvede olduğu
- B) Bilimsel bir gelişmenin yeni gelişmeye önyak olduğu
- C) Tüm hastalıkların tedavisinde mRNA kullanılacağı
- D) Bilimsel dergilerin bilim insanlarına yardımcı olduğu

7. Arkadaşlık ilişkisi, çocuğun küçük yaşlarda oyunlarla beraber kazandığı bir davranıştır. Paylaşma, yardımlaşma, oyun oynama gibi pek çok durum; bu ilişkinin güçlenmesinde önemli rol oynar. Çocukların arkadaşlık ilişkilerinin gelişmesi için ebeveynlerin de onları her koşulda desteklemesi gerekmektedir. Yalnız bu destekleme, çocuğu olumsuz durumlara karşı kıskırtmak yerine onların böyle durumlara karşılaşılabileceğini anlatmak olmalıdır. Böylece küçük yaşlarda başlayan arkadaşlık ilişkisi ve ilişkiyi devam ettirme yetisi, çocuğun hayat boyu önemli bir destekçisi olacaktır.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sosyal çevrede çocuğun rolü
- B) Çocuklukta arkadaşlık ilişkisi
- C) Oyun oynamanın kazandırdıkları
- D) Olumsuzluklara karşı korunma yolları

Yayınları

Mozaiik

ABC

Konu

8. En basit tanımıyla birey, sosyal hayatta tek başına hayatını devam ettirip çevresiyle iletişim kuran kişidir. Birey, doğumundan hayatının sonuna kadar bir çevreyle birlikte olur. Bu çevre; onu kendi kültürüne göre büyütür, kendi içindeki kuralları öğretir, alacağı rollere uyum sağlamasına yardımcı olur ve onun kendini gerçekleştirmesini sağlar. Birey, yaşadığı çevreye zıt tutumlar sergilediğindeyse çevre onu yalnızlaştırma noktasına kadar getirir ve ona kendi kurallarını dayatır.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çevrenin bireyi yetiştirmedeki rolü
- B) Bireyin sosyal çevreye kazandırdıkları
- C) Sosyal hayat içinde bireyin vazifeleri
- D) Toplumda birey olmanın başlangıcı

10. Eve kapanmanın zorunlu olduğu şu dönemlerde insan ister istemez kendini yalnız hissediyor. İletişim araçlarını ne kadar kullanırsa kullansın canlı bir dost yüzü görmekten daha iyi olan ne olabilir ki? Bu dönemde kendini çok geliştirdiğini, inanılmaz atılımlar içinde olduğunu söyleyenler olsa da ben buna pek inanmıyorum. İnsan denen canlı, yanında birileri olmadan kendini ne kadar iyi hissedebilir ya da ne kadar başarılı olduğunu bilebilir ki? Dil öğrenebilirsiniz ama bunu biriyle konuşmadıktan, uygulamaya koymadıktan sonra bunu ne kadar ileri taşıyabilirsiniz?

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kapanma döneminde kendini geliştirmenin olanaksızlığı
- B) Kitap okumanın dil öğrenimine olan olumlu etkisi
- C) İnsanlardan uzaklaşan bireyin yalnızlığı yüceltmesi
- D) Eve kapanılan dönemde devletlerin uyguladığı politikalar

9. Birçok inanışın, insanın doğayı anlamlandırma sürecinde ortaya çıktığı düşünülmektedir. Şimşek çakması, yangınlar, depremler, gündüz ve gecenin oluşumu, mevsimlerin değişimi gibi pek çok doğal olay; bu konu hakkında yeterli bilgisi olmayan insanoğlu tarafından farklı biçimlerde aktarılmıştır. Şimşek çakması doğanın sinirlendiğine işaretken deprem olması öküzü boynuzundaki dünyanın sallanması anlamına gelmekteydi. İşte tüm bu düşünceler ve yorumlamalar, insanlık kendini geliştirdiği tarihe karıştı ve belki de hâlâ karışmaya devam ediyor.

Bu metinde aşağıdakilerin hangisinden bahsedilmektedir?

- A) İnsanoğlunun doğada bilmediklerini anlamlandırma çabasından
- B) Doğa olaylarının gelişiminin yıllar içindeki değişiminden
- C) Deprem ve şimşek çakmasının nasıl oluştuğundan
- D) Gelecek nesillere aktarılan soyut kültür varlıklarından

11. Ufak tefek notlar aldığınız, köşesinde sanatçı kişiliğinizi yansıttığınız, canınız sıkılınca buruşturup basketbol oynuyormuş gibi çöp tenekesine attığınız kağıdın elinize gelene kadarki sürecinin ne olduğunu biliyor musunuz? İlk aşamada ağaç kesilir ve kabuğu soyulup parçalara ayrılarak fabrikaya ulaştırılır. Kağıt yapmak için kağıt hamuruna ihtiyaç vardır. Hamur için odunlar keskin çelik bıçaklarla kesilerek toz hâline getirilir. Sonra oluşan toz, su ile karıştırılır. Karışım sık dokulu çelik tel üzerine dökülerek silindir yardımıyla sıkıştırılır. Sıkışan karışım kurutulur ve kağıt elde edilmiş olur. Bu temel yöntem kullanılarak el yapımı kağıt üretmek de mümkündür. El yapımı kağıtlar özel ve pahalı kağıtlardır.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) El yapımı kağıdın pahalılığı
- B) Kağıdın yapım aşamaları
- C) Kağıt fabrikalarının önemi
- D) Hangi ağaçların kağıt olabileceği

Yayıncı

Mozaik

ABC

SORU ANALİZİ

Ana Düşünce

Paragraf Taktikleri

- “Yazarın anlatmak istediği nedir?” sorusunun yanıtı bizi ana düşünceye götürür.
- Paragrafın içinde yer alan “ama, fakat, önemli olan, buna göre” gibi söyleyişler ana düşünceyi ortaya çıkarmak için kullanılan ifadelerdir.
- Ana düşünce; paragrafın başında, sonunda yer alabileceği gibi metnin geneline de yerleştirilmiş olabilir.

Metnin size vermek istediği iletiye odaklanın.

“Yazar, ne anlatmak istiyor?” sorusunu metinde arayın.

Bir araştırma dergisi, Avrupa’da orman alanlarını yüzde 20 artırımın yaz yağmurlarını yüzde 7,6 artıracığı öngörüsüne yer veriyor. Araştırmacılar bunun iklim değişikliğiyle oluşan sıcak ve kuru havayı değiştireceğini umuyor. Bilim insanları bu artışta orman ile orman üstünden geçen hava etkileşiminin rolü olacağını düşünüyor. Araştırmacılar, Avrupa’daki orman alanlarında yaşanacak bir artışın kış aylarındaki yağışı da artıracığını belirtiyor. En büyük artışın ise kıyı bölgelerinde olması bekleniyor. İklim değişikliğiyle mücadele için ağaç dikmek pek çok ülkenin uygulamaya başladığı bir politika. Ancak birçok uzman, yalnızca ağaç dikmenin köklü bir değişimi sağlamayacağına hemfikir.

Ana düşünce metnin herhangi bir yerinde olabilir.

Bir paragrafta savunulan görüşe, kabul ettirmek, iletilmek istenen mesaja ana düşünce denir.

Bu metinde asıl anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İklim değişikliği ile başa çıkabilmenin en önemli yolu ormanlarımızı korumaktır.
- B) Bir yerde meydana gelen iklim değişikliği dünyanın genelini etkilemektedir.
- C) Ağaç dikmek, yağmurların miktarını ve iklim değişikliğini olumlu yönde etkileyebilir.**
- D) Küresel ısınma ile yaz ve kış yağmurlarında ciddi azalmalar görülecektir.

Kavram Sözlüğü

Öngörü: Bir işin ilerisini kestirme veya bir işin nasıl bir yol alacağını önceden anlayabilme:

“Bu sene matematik dersinde zorlanacağımı öngörüyorum.”

Politika: Devletin etkinliklerini amaç, yöntem ve içerik olarak düzenleme ve gerçekleştirme esaslarının bütünü:

“Hayvan dâhil her canlıyı korumak, her devletin politikası olmalıdır.”

Uzuv: Organ:

“Çünkü aşırı soğuk nedeniyle donan bu uzuvların kırılıvermesi için onlara hafifçe bir fiske vurmak yeterliydi.”

Karşınıza Çıkabilecek Soru Kökleri

- Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?
- Bu paragrafın ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?
- Bu metinden çıkarılabilecek en genel yargı aşağıdakilerin hangisidir?
- Metnin ana düşüncesi numaralanmış cümlelerin hangisinde belirtilmiştir?
- Bu metinde asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerin hangisidir?
- Bu parçada vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerin hangisidir?
- Bu metnin yazılma amacı aşağıdakilerin hangisidir?
- Bu metnin ana düşüncesini en iyi anlatan söz aşağıdakilerin hangisidir?
- Paragraftan çıkarılabilecek sonuç aşağıdakilerin hangisidir?

1. Zorluklar karşısında hemen pes edip köşeye çekilen insanlardan olmadım hiç. Her zaman hayallerimin peşinden koştum. Başarılı olmamın arkasındaki sır da bu. Her gün düzenli olarak çalıştım. Bakın, “Çok çalıştım.” demiyorum; “Düzenli çalıştım.” diyorum. Oturup bir gün yüz soru çözmektense her gün düzenli yirmi soru çözmeyi tercih ettim. Çünkü biliyorum ki bir kayayı parçalayan şey dalgaların şiddeti değil sürekliliğidir.

Bu metnin ana düşüncesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ders çalışırken süre tutarak çalışmalıyız.
- B) Düzenli çalışmak çok çalışmaktan daha iyidir.
- C) Çok çalışan her zaman kazanamaz.
- D) Zorluklar daima insanı pes ettirir.

2. Şimdiki gençlerin en kötü huyu: Yarım bırakmak. Hemen aklınıza yemek ve ders konuları gelmesin. Tabii ki onları yarım bırakanlar da var ama daha genel konuşmak istiyorum ben. Bir çocuğumuz “Çalacağım, öğreneceğim.” diyerek hevesle velisine gitar aldırılmış; iki üç gün sonra hevesi geçmiş. Gitar köşede öylece kalakalmış. İşte en büyük sorunumuz da bu, bir hevesle başladığımız işleri yarım bırakmak. Başlamak bitirmenin yarısı elbette ama bitirmek için de emek vermek gerekiyor. Bu yüzden isteklerimize daha sıkı sarılmamız. Bugün istediğimiz bir şeyden yarın bir anda vazgeçmemeliyiz. Bir işi yapmaya, bir yola çıkmaya karar verdiksek o işi bitirmeli; o yolculuğun sonunu görmeliyiz. Kararımızdan hemen dönmemeliyiz.

Bu metinde vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kararlı olup başladığımız her işi bir sonuca ulaştırmalıyız.
- B) Gördüğü her işe kalkışan insan, her işi başarır.
- C) Gençlikte herkes bir hevesle yapamayacağı işlere kalkışır.
- D) Müzisyen olmak için büyük emek vermek gerekir.

ABC

Ana Düşünce

3. Ben eleştirilerimi yazarken duygularımı bir kenara bırakırım. Çünkü duygularım işimi doğru yapmaktan alıko-yar. Hiç tanımadığım yahut hiç sevmediğim birinin bile kitabını bu gözle değerlendiririm. Dergilerdeki eleştirile-rimi okuyanlar iyi bilirler ki ben kimseyi savunmam ya da gereksiz bir şekilde övmem. Doğrularını ve yanlışlarını olduğu gibi ortaya koyarım. Eleştirilerimde övündüğüm asıl şey de budur.

Bu metinde yazarın anlatmak istediği asıl düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dergi eleştirileri övgüyle doludur.
B) Sevmediğimiz insanları daha rahat eleştiririz.
C) Bilmediğimiz konularda eleştiri yapmamalıyız.
D) Eleştiri yaparken tarafsız olmalıyız.

4. Güçlü şairlerin güçlü hikâyeleri vardır. Bir şair ne kadar çok yaşamışsa, ne kadar girmişse o çalkantılı hayatın içine şiirin hamurunu o kadar iyi yoğurur. Şiir, şairin yüre-ğinden süzülen kelimelerdir. Kelimeleri anlamlı yapan, o hamuru güzel yapan şairin hayatıdır.

Bu metinde vurgulanmak istenen düşünce aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) İyi şiir yazmak için çok şiir yazmak gerekir.
B) Şairler, kelimeleri farklı anlamlarda kullanmalıdır.
C) Şairlerin hayatı, şiirin güzelliğini etkiler.
D) Şiir yazmak, hamur yoğurmak gibidir.

5. Bir adam gördüm sokağın başında. Çocuğu mavi bir le-ğene koymuş, sokakta ip yardımıyla çekiyordu. Çocuk da hâlimden bir hayli memnun ve mutluydu. Sonra bizim lüks dediğimiz malum semte geldim. Son derece yeni, akülü arabasına binmek istemeyen ve mutsuz görünen bir ço-cukla karşılaştım. Büyükanemin her zaman dediği söz geldi aklıma: "Gözü aç olana dünyayı versen doyuramaz-sın, gözü tok olan ise bir bardak suyla bile doyar." Mutlu olmak için küçük şeyler bazen yeter de artar bile.

Bu metnin ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çocuklar birbirinden farklı yaşam sürer.
B) Sahip olduğumuz şeylerle mutlu olmayı bilmeliyiz.
C) Açgözlü insan, eğitim almamış insandır.
D) Fakirler her zaman zenginlerden mutludur.

6. Dede Korkut, çocuklara masal anlatmayı seven bilge bir ihtiyardı. Bir gün köyün bütün çocuklarını köy meydanına topladı. Hepsinden birer adet dal parçası bulmalarını istedi. Bütün çocuklar dal parçaları ile Dede Korkut'un yanına geldi. Dede Korkut, bütün dal parçalarını kucağına koydu. Bir tanesini aldı ve kırdı. Sonra hepsini bir bütün hâliyle kırmaya çalıştı. Uğraştı ve dallar kırılmadı. Çocuk-lara dönüp dedi ki: "Gördünüz, tek başınıza güçsüzsünüz ama birlik olursanız bu dallar gibi güçlü olursunuz."

Bu metinde vurgulanmak istenen düşünce aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Dede Korkut gibi bilge insanların öğütleri önemlidir.
B) İnsanlar birlik olursa daha güçlü olur.
C) Herkes sorunlarını kendi çözmelidir.
D) Bilge insanlar bizden farklı düşüncüler.

Yayınları

Mozaiik

ABC

Ana Düşünce

7. Ormanda bir gün bir fareyle bir zürafa karşılaşmış. Fare zürafaya dönüp: "Keşke senin gibi boyum uzun olsa da dünyayı yukarıdan görebilsem." demiş. Zürafa da fareye dönüp: "Keşke ben de senin gibi küçük ve hızlı olsam istediğim her yere sığardım. Bu şekilde avcılar beni böyle rahat bulamazdı." demiş.

Bu metinde vurgulanmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Herkes sahip olamadığı özellikleri ister.
- B) Zürafalar hızlı koşamayan hayvanlardır.
- C) Hayvanlar birbirine özenmektedir.
- D) Yapamadığımız şeyler yüzünden utanmamalıyız.

9. Bir eseri ve sanatçıyı kalıcı yapan şey, milyonlar tarafından dinlenip dilden dile büyümesi değildir. Bugün iki şarkı kaydı yapan şarkıcıların milyonlarca dinlendiği ve bir anda ortadan kaybolduğu oluyor. Bazen de yıllarca eskimeyen şarkıcılar oluyor. Örneğin, Barış Manço şarkılarını ben hâlâ ilk günkü gibi dinliyorum. Önemli olan da tam olarak bu, sanatçının zamana karşı da galip gelmesi gerekiyor.

Bu metinden çıkarılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sanatçıyı kalıcı yapan zamana direnmesidir.
- B) Sanatçıları sanatçı yapan halktır.
- C) Şarkıcılık ile sanatçılık birbirinden farklıdır.
- D) Barış Manço eskimeyen bir sanatçıdır.

8. Benim romanımı okuyan orada kendinden bir şeyler bulacaktır. Kimi zaman kendini Asya'nın yerine koyacak, kimi zaman Turgay'ın yaptığı hataları yapacak, kimi zaman da Işıl'ın hayallerine ortak olacaktır. Romanı roman yapan şey de budur. İnsan, kendine yakın hissetmelidir romanı. İyi roman, hayatın içinde yaşmalıdır. Sokağın köşesinde Hilmi Bey'i göremiyorsanız, akşam Seyfi Hoca'yla bir kahve içemiyorsanız o roman size ait olamaz. Daha doğrusu o, roman olamaz.

Bu metnin ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Roman yazmak, yazarlar için zahmetli bir iştir.
- B) Romanlarda karakterler çok önemlidir.
- C) İyi bir roman gerçek hayatta karşılığı olan romandır.
- D) Romanlarda kullanılan kelimeler iyi romanı belirler.

10. Bir sonraki deneme kitabımı yazmak için on yıl geçer mi bilmiyorum ama batıstan sonra bir yaşam vardır. Dünyanın kötüye gittiğine inanıyorum fakat yeni bir dünya doğacak. Biz, eski ve yeni dünya arasında yaşayan bir nesiliz. Oluşmakta olan yeni dünyayı, saygınlığı, küreselleşmeyi ve teknolojik gelişmeyi iyi yönetmeyi başararsak yeni dünya şüphesiz daha iyi olacak. Bunun aksini de yaşamak mümkün tabii ki. Bu sebeple davranışlar çok önem kazanıyor.

Bu metinde yazarın asıl anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hayattan umudunu kesenler, beklentilerine asla ulaşamazlar.
- B) Dünyanın iyiliğini ve kötülüğünü insanların davranışları belirler.
- C) Başarma duygusunu her kişinin hayatında en az bir kez tatması gerekir.
- D) İyilik ya da kötülük, toplumun yarattığı bir algıdır.

Yayımları

Mozaik

ABC

SORU ANALİZİ

Yardımcı Düşünce

Paragraf Taktikleri

- Yardımcı düşünceler, genellikle bir metnin gelişme bölümünde yer alır.
- Yardımcı düşünce sorularında metni bölümlere ayırmalısın, her bölümde önemli gördüğün sözcük ya da sözcük gruplarını yani anahtar sözleri belirlemelisin.
- Seçenekler ile anahtar sözleri eşleştirmelisin. Böylece seçenekleri eleyip doğru cevaba ulaşacaksın.

Ana düşüncenin daha iyi açıklanmasını sağlayan, onu daha belirgin hâle getiren, işlediği konunun sınırlarını çizen düşüncelere yardımcı düşünce denir.

Metnin tamamını okumadan soruyu yanıtlamayınız.

Bilinen ilk güneş gözlükleri Çinliler tarafından 1430 yılında kullanılmıştır. Ateşe maruz bırakılarak is ile karartılan bu gözlükler ilk güneş gözlükleri olarak kullanılmıştır. Çinliler bu gözlükleri güneşten korunması ya da görme bozuklukları için kullanmıyordu. Çinliler genellikle mahkemelerde gözlerin görünmemesi için bu gözlükleri takıyordu. Amaçları ifadelerinin belli olmamasıydı. İlerleyen zamanlarda bu gözlüklerin numaralı olanları da getirtilmiştir. James Ayscough 1752 yılında gözlüklerde renkli camlar denemeye başlamıştır. Bilinen anlamda güneş gözlüğü kullanımı ise Amerika'da başladı. 1929 yılında Sam Foster bu ürünün seri bir hâlde üretilmesini sağlamıştır. Bu sayede güneş gözlüklerinin kullanımı artmıştır.

"B" şıkkına buradan ulaşılabilir.

"A" şıkkına buradan ulaşılabilir.

"C" şıkkına buradan ulaşılabilir.

Bu metinde "güneş gözlüğü" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) İlk kullanıma amacının ne olduğuna
- B) İlk kimler tarafından kullanıldığına
- C) Seri üretim hâline kimin getirdiğine
- D) Hangi maddeler kullanılarak yapıldığına

Kavram Sözlüğü

Çevik:

Kolaylık ve çabuklukla davranan, tetik, atik:

"Sofrada Atatürk'ün pek kuvvetli ve çevik birkaç arkadaşı vardı."

Medeniyet:

Uygarlık:

"Bir medeniyetten öbürüne geçerken kaybolan şeylerin yanı başında gerçek saltanatlar da vardır."

Münasebet:

İlişik, ilişki, ilinti:

"İzmir'den, ordunun başından ve temasa geldiğim siyasi münasebetlerden uzaklaşmazdım."

ABC

Yardımcı Düşünce

4. Yağmurlu ve rüzgârlı havalarda şimşek çaktığında yüksek binalarda oturanların pencerelerinin önünde durması gerekir. Çünkü şimşeğin alevi, rüzgârı takip ettiği için pencere kenarında oturanlara zarar verebilir. Şimşek çakıp gök gürlediği zaman ata binen biri atını hızlı değil, yavaş sürmelidir. Dışarıda bulunan insanlar elinde metal ve benzeri bir nesne varsa onu yere doğru tutmalıdır. Saklanmak amacıyla büyük ağaçların altına girilmemelidir. Çünkü büyük ağaçlar yıldırımını kendilerine çeker.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Kötü hava koşullarında ağaç altında neden durulması gerektiğine
- B) Şimşek çaktığında yüksek katlarda oturanların ne yapması gerektiğine
- C) Yağmurlu havalarda şimşeğin oluşturduğu elektrik akımının şiddetine
- D) Rüzgârlı ve yağmurlu havalarda elimizdeki metali nasıl tutmamız gerektiğine

5. Dersler arasında bir ayırım yapmadan hepsine düzenli olarak çalışıyorum fakat bazı derslere karşı daha da istekliyim. Bu derslerin sözel ağırlıklı dersler olduğunu herkes bilir, o derslerde sürekli etkinimdir. Çünkü ben konuşmaya, düşüncelerimi ifade etmeye bayılırım. Örneğin birçok meyveyi yiyebiliriz ama bazılarını daha çok severiz. Benim için sözel dersler de aynı böyledir.

Bu metnin yazarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Derslerinin tamamına çalışmaktadır.
- B) Bazı derslere karşı duyarsızdır.
- C) Düşüncelerini paylaşmayı sevmektedir.
- D) Sözel derslere karşı daha isteklidir.

6. Birçok kişi, topluluk önünde konuşurken heyecanlanır. Konuşma esnasında terliyor, ağzınız kuruyor, bacaklarınız titriyor, sesiniz kısılıyor, kalbiniz hızla atıyor ve mide-niz karıncalanıyor olabilir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu metinde bahsedilen konuyla ilgili bir çözüme değinilmemiştir?

- A) Sunum programları bazen en yakın arkadaşınız olabilir. İyi hazırlanmış, dikkat çekici ve gereğinden fazla uzun olmayan bir sunum; konuşmanızı daha çarpıcı hâle getirebilir. Konuşmanızın içeriğinde araştırmalardan, verilerden yararlanıyorsanız sunum programlarından faydalanabilirsiniz. İyi hazırlanmış ve uygun uzunlukta olan bir sunum sizi rahat hissettirebilir.
- B) Toplum önünde akıcı bir şekilde konuşabilmek için öncelikle kendinize inanın ve herkesin konuşma esnasında sorunlar yaşayabileceğini unutmayın. En iyi olduğunuz konuyu seçmeye özen gösterin. Dinleyicilere sorular sormak, sahnede yürümek sizi rahatlatır. Konuşmanızda değinmek istediğiniz konuların ana başlıklarını bir kâğıda yazarsanız sorun yaşadığınızda kâğıdınızdan yardım alabilirsiniz.
- C) Topluluk önünde konuşmak deneyimli ya da deneyimsiz birçok kişinin korkulu rüyası. "Kendimi doğru ifade edemezsem, ya rezil olursam!" gibi endişeler nedeniyle pek çok kişi toplum önünde konuşmaktan çekinir. Ancak bundan dolayı konuşma yapmaktan vazgeçmemeliyiz. Bu sorunu aşmak için basit yöntemleri kullanmalıyız.
- D) Konuşma provasını aynanın karşısında yapmanız; yaptığınız hataları görmeye, böylelikle de hatalarınızı düzeltmenize imkân verir. Aynanın karşısında yüz ifadenize, duruşunuza, el ve kol hareketlerinize dikkat edin. Konuşurken sakın bir tavır takınmanızın ve nazik ifadelerde bulunmanızın dinleyiciler açısından daha etkili olacağını unutmayın.

Yayınları

Mozaik

ABC

Yardımcı Düşünce

7. Kuru yemişler arasında severek tüketilen kuru üzüm, glikoz ve fruktoz içerdiği için kilo aldıracağı düşünülse de doğru şekilde tüketildiği zaman kilo aldırıyor; aksine zayıflamaya yardımcı oluyor. 100 gram kuru üzüm, 299 kaloriye denk gelmektedir ve bu da lif oranının yüksek olduğu anlamına gelir. Dolayısıyla zayıflamak için tüketilmesi gereken besinler arasında yerini alan kuru üzümün lifli olması nedeniyle zayıflatma konusunda etkili olduğu araştırmalarla kanıtlanmıştır.

Bu metinde "kuru üzümle" ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Zayıflamaya yardımcı olduğuna
- B) Lif bakımından zengin olduğuna
- C) Üzerine araştırmalar yapıldığına
- D) Yaş ve kuru olarak tüketilebildiğine

8. Özgürlük Anıtı, dünya genelinde en fazla bilinen heykellerin başında geliyor. Amerika Birleşik Devletleri'nin New York şehrinde bulunan Liberty Adası üzerinde inşa edilen Özgürlük Anıtı, oldukça eski bir tarihe sahip. 1886 yılında yapımı tamamlanan heykel, günümüzde Amerika'nın simgesi olarak kabul ediliyor. Aynı zamanda gözlem kulesi olma özelliğini de taşıyan heykelin yüksekliği 93 metredir. Fransızlar tarafından inşa edilen heykelin başında bulunan 7 sivri uç, 7 kıtayı temsil etmektedir.

Bu metinden sözü edilen eserle ilgili,

- I. Yapımına ne zaman başlandığına
- II. Kimler tarafından yapıldığına
- III. En büyük heykeller arasında yer aldığına
- IV. Hangi amaçla kullanıldığına

numaralı yargılardan hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II.
- B) I ve III.
- C) II ve IV.
- D) III ve IV.

9. Ses tonu, kişisel özellikler hakkında birçok ipucu verir. Yapılan bir çalışmada dışa dönük insanların daha hızlı ve daha yüksek sesle konuştuğu, içe dönük insanların ise düşüncelerini daha sessiz ve daha yavaş bir şekilde ifade ettiği ortaya çıktı. Bir araştırmada katılımcılara "merhaba" kelimesinin 64 versiyonu dinletildi. Katılımcıların büyük kısmı, kelimenin sonunu daha yüksek söyleyen erkeklerin daha güvenilir olduğunu söyledi. Kadınlar ise tam tersi şekilde kelimenin sonunu daha düşük tonda söyleyenlerin daha güvenilir olduğunu ifade ettiler.

Bu metinde aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Ses tonunun kişisel özellikleri yansıttığına
- B) Dışa dönük insanların konuşma tarzına
- C) Ağız yapısının ses tonunu belirlediğine
- D) Ses tonunun katılımcılar üzerindeki etkisine

10. Cırtlı ürünler, bağcık ya da fermuara göre daha kullanışlıdır. Sık sık açılmaz ve kolay kolay bozulmazlar. Cırtın icadı ise ilginç bir olayla ortaya çıkmış. Elektrik mühendisi George de Mestral, bir gün köpeği ile İsviçre'nin dağlarında gezintiye çıkmış. Birkaç saat sonra dağlarda bolca bulunan pıtrakların elbiselerine ve köpeğinin tüyelerine yapıştığını fark etmiş. Bunun nasıl gerçekleştiğini merak ederek mikroskopla incelediğinde pıtrakların üzerinde sayısız denecek kadar çok kanca olduğunu görmüş. O sırada zihninde mükemmel bir fikir uyanmış ve bugün "cırt" diye tabir ettiğimiz icadı ortaya koymuş. 1955 yılında De Mestral, icadını naylon malzeme ile birleştirerek cırtı bugünkü şekline kavuşturmuştur.

Bu metinde "cırt" ile ilgili aşağıdakilerden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Kim tarafından icat edildiğine
- B) İcadında hangi bitkiden etkilendiğine
- C) En fazla kullanıldığı malzemelere
- D) Bugünkü hâlini ne zaman aldığına

Yayımları

Mozaiik

ABC

SORU ANALİZİ

Başlık ve Anahtar Sözcük

Paragraf Taktikleri

- Anahtar sözcükler metnin konusunu verir.
- Başlığı bulmak için paragrafın ilk ve son cümlesini dikkatli okumalısın.
- Başlık, tek sözcükten de oluşabilir; birden çok sözcükten de oluşabilir.

Başlık, paragraftaki konunun ve konuda vurgulanmak istenen düşüncenin özetidir.

İlk rengin ne olduğuna dair iyi bir fikrimiz var. Eğer ilk ışık zamanına gidebilseydik muhtemelen şömine ışığına benzer turuncu bir alev algıladık. Sonraki yüzyıllar boyunca evren genişlemeye ve soğumaya devam ederken sönük turuncu alev daha da soldu ve kırmızılaştı. Yaklaşık 400 milyon yıl sonra ilk yıldızlar ortaya çıkmaya başladı ve yeni ışık ortaya çıktı. Parlak mavi, beyaz yıldızlar. Yıldızlar ve galaksiler görünüp geliştikçe evren yeni rengine bürünüyordu. 2002 yılında Karl Glazebrook ve Ivan Baldry, evrenin ilk rengini belirlemek için bugün gördüğümüz tüm yıldız ve galaksilerden gelen ışınların ortalama rengini hesapladılar. Sonuç, kremalı kahveyi andıran soluk ten rengi çıktı. Bu rengi "Kozmik Latte" olarak adlandırdılar.

Metindeki kimi sözcükler yanıtı bulmamızı sağlar.

Başlık, bir yazının adıdır.

Bu metnin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Renklerin Oluşum Süreci
- B) İnsanların Algıladıkları Renkler
- C) Evrenin İlk Rengi
- D) Yıldızların Ortaya Çıkışı

Başlığı bulmadan önce konuyu ve ana düşünceyi bulmalısınız.

Kavram Sözlüğü

- Zalim:** Acımasız ve haksız davranan, zulmeden:
"Hayvanlara karşı zalim olmamalı, onlara sevecen yaklaşmalıyız."
- Yöntem:** Bir amaca erişmek için izlenen, tutulan yol, usul, sistem:
"Öğretmenimizin bu yöntemi çok işimize yaradı."
- Fizyolojik:** Fizyoloji ile ilgili, vücutla ilgili:
"Doktor fizyolojik bir rahatsızlığı olmadığını söyledi."

Karşınıza Çıkabilecek Soru Kökleri

- Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerden herhangi birinin başlığı olamaz?
- Bu parçaya aşağıdaki başlıklardan hangisi getirilmelidir?
- Bu metne getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerin hangisidir?
- Aşağıdakilerin hangisi bu metnin başlığı olmaya en uygundur?
- Bu metne aşağıdaki başlıklardan hangisinin getirilmesi uygun değildir?
- Bu metnin anahtar sözcükleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

1. Okullar açılmaya yakın tüm ailelerde yaşanan telaşları bilirsiniz. Küçülen okul formasının yenisi alınır, kalemler ve silgilerin işe yararlılığı gözden geçirilir, defterler belirlenirdi. İşte bugünlerde kırtasiyelerin önü de ana baba günü gibi dolup taşardı. Okulların açılması demek, herkes için yazın bittiği anlamına gelirdi. Okulların açılması demek, ülke ekonomisinin hareketlenmesi demektir. Bu heyecanın hiç kaybolmamış olması insanı kendi öğrencilik yıllarına götürüyor doğrusu. Sanki yarın pazartesi ve ilk ders Türkçe.

Bu metne getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okullar Açılınca
B) Üç Ay Tatil
C) Eski Güzel Günler
D) Kırtasiyeciler Amca

Mozaik Yayınları

2. Karartma, harp sırasında düşman uçaklarının hedeflerini bulmalarını güçleştirmek ve saldırılarından korunmak için geceleri ışıkları örtme ya da söndürme biçiminde uygulanan önlemdir. Karartma olan yerde ışıklar yanmaz, hiçbir şey görünmez. Bu sayede gece baskınları gibi saldırılar önlenmiş olur. Savaş zamanlarında kullanılan bu önlem ile sivil kayıpların büyük oranda önüne geçilebilmiştir.

Bu metne getirilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Savaşta Korunma Yöntemleri
B) Karartma Önleminin Faydaları
C) Savaşın Yaşama Etkisi
D) Savaş Uçaklarının Önemi

Mozaik Yayınları

3. İnsanoğlunun kalemle yaşadığı yolculuk size de ilginç geliyor mu? Binlerce yıl önce yazıyı icat eden insanoğlu, yalnızca sert bir cisim vasıtasıyla derdini anlatabiliyordu. Yazı geliştirdi, kalem de geliştirdi. Kalem geliştirdi, insanlık da geliştirdi. Yaşadıklarını resmetti insanlık önce, sonra yazdı bunları ve bir zaman sonra bunun da ötesini geçip ruhunu doyurmak istedi. Edebiyatı ortaya koydu: Şiir yazdı, roman yazdı. Tabii bu gelişmeler hep olumlu değildi. Sınırlarını da çizdi bu kalemle. Sınırlar için savaşlar çıktı, savaşlarda kalemler kaybedip kalemler kazandı. Belki de en vahim icat oluverdi bir anda kalem.

Bu metnin anahtar sözcükleri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kalem – kâğıt – gelişme
B) Kalem – icat – edebiyat
C) Kalem – geçmiş – gelecek
D) İcat – yazı – roman